Λαογραφία

Χριστούγεννα, α' τὰ ἔθιμα ἐν Γανοχώροις

Ἐν Γανοχώροις κειμένοις ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Θράκης τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα διετηρήθησαν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπ' αὐτῶν ἐπιδράσεως τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ. Οἱ κάτοικοι αὐτῶν θεωροῦσι τὰ Χριστούγεννα ὡς τὴν κυριωτέραν τοῦ ἔτους ἑορτήν, καὶ τοῦτο δείκνυται ἐκ τοῦ [illegible] τῶν ἐν αὐτοῖς λεγομένων· καλοῦσι Χριστούγεννα πρωτόγεννα, πρώτη ἑορτὴ τοῦ χρόνου. Ἕνεκα τούτου, ὅτι τὴν ἡμέραν ταύτην ἐγένετο ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ, τοῦ λυτρωτοῦ τοῦ κόσμου, μεγάλην σημασίαν ἀποδίδουσιν εἰς τὰ Χριστούγεννα ἢ μεγαλοπρεπῶς πανηγυρίζουσι. Πρὸς τοῦτο δὲ πολλαὶ παρασκευαὶ γίνονται κατὰ τὴν [illegible] ἢ μᾶλλον [illegible] εἶναι ἡ προσ[illegible] αἱ μεγάλαι [illegible] χαρᾶς [illegible] τὰ ἐξαγάγωσι τὰ ζῷα, ἵνα ἐξ αὐτῶν κατασκευάσωσι τοὺς χαλβάδες ἢ τὰς [illegible], ἔτι δὲ τὰ χοιρομέρια· ἀλλὰ πρὸ πάντων τὴν λεγομένην «σούβλαν» ἥτις εἶναι τὸ πρῶτον φαγητὸν ἐπὶ ὅλας τὰς Χριστουγέννων ἡμέρας. Ἑστία 1891 σ. 397.

Ἀφ' ἑσπέρας τῆς προτεραίας ἀπὸ τῆς 3ης ὥρας μ.μ. ἄρχονται τὰ κάλαντα ἢ παραμένουσι μέχρι νυκτός. Περὶ δὲ τὴν 2αν ὥραν τῆς πρωΐας ὁ κώδων προσκαλεῖ τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν ἐκκλησίαν· μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς [illegible] παρατίθενται τράπεζαι καὶ πάντες γεύονται τῆς «σούβλας» καθ' ἣν ὥραν παῖδες διερχόμενοι τὰς ἀγυιὰς ἢ εἰς ἑκάστην θύραν γονατίζοντες ψάλλουσι τὸ γνωστὸν ἄ-

Λαογραφία.

Χριστούγεννα, Αη του έτους. εν Σανοχώροις.

σ. 297 σκια των Χριστουγέννων.

Ηδη μεταβαίνομεν εις την περιτομήν του Χριστ. καθ' ην και η μνήμη του αγίου Βασιλείου.

Η ημέρα αύτη είναι ημέρα χαράς, ημέρα διασκεδάσεως, διότι πρεσβεύεται ότι εκ ταύτης της ημέρας όλον το έτος εξαρτάται, αρχής δε καλής καλόν και τέλος. Οι κάτοικοι των Σανοχώρων την αρχήν ταύτην πρεσβεύοντες αποφεύγουσι πάσαν κακήν πράξιν κατ' αυτήν την ημέραν. Έθος υπάρχει παρ' αυτοίς ίνα μετά την απόλυσιν της εκκλησίας ο πατήρ η ελλείποντος τούτου ο μεγαλύτερος [illegible] ρίπτη επί του πατώματος το ρόδιον, εξ ου [illegible] ίνα ευχόμενος ίνα, όπως τούτο διασκορπίζεται [illegible] πληροί τον οίκον, ούτω κ ο Θεός επιδαψιλεύση τα αγαθά αυτού εις τον οίκον εκείνον. Έτι δε την ημέραν ταύτην δοκιμάζουσιν έκαστος την εαυτού τύχην ως εξής: θέτουσι φύλλον ελαίας εις άνθρακας διαπύρους, κ εάν μεν τούτο καή, δηλοί ταχύν τον θάνατον εις τον δοκιμαζόμενον, εάν δε ανατιναχθή τουναντίον ευτυχίαν. Όσον δε μακρότερον ανατιναχθή τόσον περισσοτέραν ευτυχίαν δηλοί. Όπως εις όλα τα μέρη ούτω κ εις τα Σανόχωρα κατασκευάζονται αι περίφημοι Αγιοβασιλόπηται. Καθ' όλην δε την ημέραν ως κ την εσπέραν της προτεραίας ψάλλονται εορτάσιμα άσματα.

Ηρακλής Γ. Δημάκης.